ECLI:LV:RIRT:2018:1205.C33604817.3.S

Lietas Nr.C33604817
Lietas arhīva Nr.C-1695-18/18

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Siguldā 2018.gada 5.decembrī

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Vineta Mazure
ar tiesas sēdes sekretāri Sandru Zoltneri
piedaloties prasītāja pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Ilmāram Punkam, atbildētājam /pers. A/, atbildētāja juridiskās palīdzības sniedzējai zvērinātai advokātei Ivetai Pazarei,
atklātā tiesas sēdē izskatīja vienkāršotas procedūras lietu SIA "Al De Media" prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu, un

konstatēja
APRAKSTOŠĀ DAĻA

[1] tiesā 2017.gada 16.oktobrī saņemts SIA "Al De Media" prasības pieteikums pret /pers. A/ par naudas piedziņu.
Pamatojoties uz Civillikuma 1., 2389., 2391.pantu, prasītāja lūgusi tiesu piedzīt no /pers. A/ par labu SIA "AI De Media" pamatparādu 700,00 *euro* apmērā; valsts nodevu 105,00 *euro* apmērā; ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro* apmērā.
[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja 2016.gada 6.aprīlī pārskaitīja 700,00 *euro* atbildētājam uz atbildētāja bankas kontu /bankas konts/.
[1.2] Starp prasītāju un atbildētāju nekad nav pastāvējušas darba attiecības. Nepastāv arī nekāds cits tiesisks pamats naudas līdzekļu pārskaitīšanai no prasītājas bankas konta uz atbildētāja bankas kontu. Ne līdz maksājumu izdarīšanai, nedz arī pēc tam prasītāja ar atbildētāju nav kontaktējies, lai vienotos par jebkādu saistību uzsākšanu viņu starpā.
[1.3] Fakts, ka starp prasītāju un atbildētāju nepastāvēja darba attiecības, ir apstiprinājies Valsts darba inspekcijas veiktajā pārbaudē, kas ir fiksēts 2017.gada 31.marta lēmumā Nr.12-VDI-121-2017-69.
[1.4] Apstāklis, ka atbildētājam nav nekāda tiesiska pamata paturēt savā mantā no prasītājas saņemtos naudas līdzekļus nozīmē, ka ir notikusi netaisna atbildētāja iedzīvošanās uz prasītājas rēķina.
[1.5] Prasītāja 2017.gada 20.aprīlī nosūtījusi atbildētājam vēstuli ar aicinājumu atmaksāt naudas līdzekļus, kas viņam tikuši izmaksāti nepamatoti, kā arī izteikts brīdinājums, ka gadījumā, ja nauda nebūs atmaksāta, prasītāja cels tiesā prasību par minēto naudas līdzekļu piedziņu. Vēstuli ar aicinājumu atmaksāt naudas līdzekļus prasītāja nosūtīja ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes starpniecību un vēstule adresātam ir piegādāta.
Līdz prasības pieteikuma sastādīšanas dienai atbildētājs nav reaģējis uz šo prasītāja vēstuli, nedz arī atmaksājis viņam nepamatoti izmaksātos naudas līdzekļus.

[2] Tiesā 2017.gada 22.novembrī saņemti atbildētāja paskaidrojumi par celto prasību, kuros norādījis, ka prasību neatzīst. Detalizētākus paskaidrojumus sniegs tiesas sēdē.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis prasību uzturēja uz tajā minētajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, lūdza to apmierināt.
[3.1] Papildus norādīja, ka prasītāja naudas summu 700 *euro* apmērā izmaksājusi atbildētājam nepamatoti, jo šīs naudas summas izmaksāšanai, kā arī tās saņemšanai nebija nedz likumiska, nedz līgumiska pamata.

[4] Atbildētājs tiesas sēdē paskaidroja, ka strīdus naudas summu saņēmis pamatoti. Lai gan starp pusēm nebija noslēgts darba līgums, starp prasītāju un atbildētāju bija nodibinātas darba tiesiskās attiecības, ko pierāda apstāklis, ka prasītāja Valsts ieņēmumu dienesta EDS sistēma reģistrēja atbildētāju kā prasītājas darbinieku. Paskaidroja, ka viņš kā prasītājas darbinieks veica pētījumu, kas saistīts ar Farmācijas likumu.
[4.1] Atbildētāja pārstāve juridiskās palīdzības sniegšanai neiebilda, ka starp prasītāju un atbildētāju nebija noslēgts darba līgums. Savukārt paskaidroja, ka lietā iesniegtie pierādījumi – uzņēmuma gada pārskats, izdrukas no VID EDS sistēmas, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegtā informācija apliecina to, ka atbildētājs strīdus naudas summu saņēmis kā darba algu, jo starp pusēm pastāvēja darba tiesiskās attiecības. Prasību uzskatīja par nepamatotu, lūdza to noraidīt.

MOTĪVU DAĻA

[5] Noklausījusies prasītājas pilnvarotā pārstāvja paskaidrojumus, atbildētāja, atbildētāja pārstāves juridiskās palīdzības sniegšanai paskaidrojumus, izvērtējusi lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, tādēļ apmierināma.

[6] Prasības priekšmets ir nevis pats atbildētājam izvirzītais prasījums, bet gan tas, uz ko šis prasījums ir vērts. Prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesības, tiesiskās attiecības, kuras pastāv starp prasītāju un atbildētāju, un kuru esamību vai neesamību prasītājs lūdz tiesu konstatēt un arī aizsargāt savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses (*sk. Civilprocesa likuma komentāri, Trešais papildinātais izdevums, autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, TNA, 2006, 216.lpp.*).

Prasības pamats ir tie apstākļi, kas apliecina, ka atbildētājam iestājies noteiktu saistību (līgumisko vai ārpuslīgumisko – delikta saistību) izpildes pienākumi. Tādēļ ļoti svarīgi ir aprakstīt saistību nodibināšanas vai izcelšanās pamatus, precīzi atsaucoties uz saistības reglamentējošajām materiāltiesiskajām normām, kā arī norādīt uz pierādījumiem, kas apliecina izpildes pienākuma iestāšanos (*sk. Civilprocesa likuma komentāri, Trešais papildinātais izdevums, autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, TNA, 2006, 216.lpp.*).

[6.1] Tiesa, ņemot vērā prasības pamatu un priekšmetu attiecīgajā civillietā, secina, ka prasītāja pamatojoties uz Civillikuma 2389., 2391.pantu, cēlusi prasību pret /pers. A/ par atprasījumu netaisnās iedzīvošanās dēļ.

[6.2] Lietā izšķiramais strīdus pamatjautājums ir, vai prasītāja izpildījumu izdarījusi – naudas summas 700 *euro* samaksu veikusi, uz spēkā esoša tiesiska darījuma pamata, un vai šī naudas summa atrodas atbildētāja mantā uz jelkāda tiesiska pamata.

[6.3] Prasītājas ieskatā naudas summu 700 *euro* apmērā prasītāja pārskaitījusi atbildētājam bez jelkāda tiesiska pamata. Savukārt atbildētāja ieskatā starp pusēm pastāvējušas darba tiesiskās attiecības, kas bija tiesiskais pamats saņemt darba algu 700 *euro* apmērā.

[6.4] Civilprocesa likuma 192.pants noteic, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasības robežas.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka tiesai jātaisa spriedums tikai par likumā noteiktā kārtībā pieteiktajiem prasījumiem, kas sastāda prasības vai pretprasības priekšmetu, un tikai tādā apjomā, kādā tie izspriesti tiesas sēdē, tiesai izskatot lietu pēc būtības (*sk. Civilprocesa likuma komentāri, Otrais papildinātais izdevums, autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, TNA, 2016, 518.lpp.*).

[6.5] Tiesa ņem vērā atbildētāja iesniegtos pierādījumus – SIA "Al De Media" gada pārskatu par 2016.gadu (lietas 53.-56.lapa), SIA "Al De Media" VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā iesniegtās mikrouzņēmuma nodokļa deklarācijas, t.sk., precizētās par 2016.gada 1., 2.ceturksni un iesniegtās ziņas par darba ņēmējiem (lietas 64.-89.lapa), 2018.gada 24.oktobra Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras informāciju par sociālās apdrošināšanas iemaksām un apdrošināšanas periodiem par /pers. A/ Nr.E27445427 (lietas 50.lapa). Kā arī tiesa ņem vērā tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus minēto pierādījumu sakarā.

Izvērtējot iepriekš minēto, kā arī iepriekš minētos rakstveida pierādījumus un pušu sniegtos paskaidrojumus kopsakarā ar Civilprocesa likuma 192.pantu tiesa atzīst, ka šie pierādījumi būtu vērtējumi apstākļos, ja puses iesniedzot tiesā attiecīgu prasību būtu lūgušas konstatēt, ka starp prasītāju un atbildētāju pastāvēja darba tiesiskās attiecības Darba likuma un Civillikuma 1511.panta izpratnē.

[6.6] Tiesa konstatē, ka lietā nav celta prasība (pretprasība) par darba tiesisko attiecību konstatēšanu. Atbildētāja mutiski iebildumi un paskaidrojumi par to, ka starp prasītāju un atbildētāju pastāvēja darba tiesiskās attiecības, nav uzskatāmi par prasību (pretprasību) Civilprocesa likuma izpratnē.

[6.7] Ņemot vērā minēto, Civilprocesa likuma 192.pantu, kā arī celtās prasības pamatu un priekšmetu, tiesa atzīst, ka nav pamata vērtēt to vai starp prasītāju un atbildētāju bija nodibinātas darba tiesiskās attiecības.

[7] Civillikuma 2369.pants noteic, kas bez tiesiska pamata un tikai maldīgi uzskatīdams to par savu pienākumu kaut ko izdara vai apsola izdarīt otram par labu, tas var prasīt, vai nu lai atdod izpildījumu, vai lai atsvabina viņu no dotā apsolījuma.

Saskaņā ar Civillikuma 2381.pantu, prasītājam jāpierāda, ka izpildījums izdarīts bez tiesiska pamata.

[7.1] No lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem izriet, ka 2016.gada 6.aprīlī prasītāja uz atbildētāja bankas kontu pārskaitīja naudas summu 700 *euro* apmērā, maksājuma mērķī norādot "alga par aprīli" (lietas 12.lapa).

Prasītāja pamatojot savu prasību iesniegusi tiesā 2017.gada 31.marta Valsts darba inspekcijas lēmumu Nr.12-VDI-121-2017-69 par lietvedības izbeigšanu administratīvā pārkāpuma lietā (lietas 13.-16.lapa). Valsts darba inspekcija lēmumā norādījusi, ka lietā nav konstatējamas darba tiesisko attiecību pastāvēšanas pazīmes starp sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Al De Media" un (.....) /pers. A/ (lietas 15.lapa).

[7.2] Prasītājam jāpierāda atprasāmā priekšmeta sākotnēja atrašanās viņa mantā un tas, ka šis priekšmets atrodas atbildētāja mantā bez tiesiska pamata (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- Rīga, Mans īpašums, 2000., 665.lpp.*).

[7.3] Lietā nepastāv strīds par to, ka prasītāja pārskaitījusi naudas summu 700 *euro* apmērā no sava konta atbildētājam, bet atbildētājs šo naudas summu saņēmis.

[7.4] Civillikuma 2389.panta pirmā daļa, ar kuru prasītāja pamatojusi prasību, noteic, ja kādam ir bez jebkāda pamata kāds priekšmets no otra mantas, tad to var no viņa atprasīt. Attiecībā uz šādu atprasījumu nav nekādas nozīmes, vai tāda priekšmeta iegūšanai nav bijis pamata no paša sākuma, jeb vai pamats, kas agrāk ir bijis, vēlāk atkritis (Civillikuma 2389.panta otrā daļa).

[7.5] Atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ ir iespējams gadījumos:

1) ja izpildījums izdarīts uz spēkā neesoša tiesiska darījuma pamata vai vispār bez jebkādas izpildījuma devēja un izpildījuma saņēmēja norunas par tiesisku attiecību nodibināšanu;

2) ja atprasāmais priekšmets ir nonācis atbildētāja mantā nevis ar prasītāja dotu izpildījumu, bet gan citādā veidā.

[7.6] Par vērā ņemamu tiesa atzīst tiesību doktrīnā pausto atziņu "atprasījums no netaisnas iedzīvošanās var rasties tad, ja iedzīvošanās ir netaisna ne vien no vispārējā morāles viedokļa, bet kad arī pašam ieguvumam nav tiesiska pamata" (*F.Menders, Tieslietu ministrijas vēstnesis, 1937.g., 633.-638.lpp.*).

[7.7] Tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 97.pantam, izvērtējot lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus kopsakarā ar lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, atzīst, ka prasītāja SIA "Al De Media" ir pierādījusi to, ka atprasāmā manta – naudas summa 700 *euro* apmērā atradusies prasītājas mantā, jo kā iepriekš konstatēts, strīds par šo apstākli lietā nepastāv.

[7.8] Lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka strīdus naudas summa 700 *euro* apmērā pie atbildētāja atradās tiesiski. Tiesa norāda, ka atbildētājs nav iesniedzis pierādījumu, ka starp pusēm nodibinātas darba tiesiskās attiecības Darba likuma 28.panta izpratnē, kas būtu par pamatu strīdus naudas summas saņemšanai.

Atbildētāja iebildumi tam, ka starp prasītāju un atbildētāju pastāvēja darba tiesiskās attiecības nav uzskatāmi par pierādījumiem tam ka, atbildētājs strīdus naudas summu saņēmis pamatoti. Tiesa vēlreiz norāda, ka lietā nav celta prasība (pretprasība) par darba tiesisko attiecību konstatēšanu, kā arī to, ka atbildētāja iebildumi un mutiski paskaidrojumi nav uzskatāmi par prasību (pretprasību) Civilprocesa likuma izpratnē.

[7.9] Ņemot vērā minēto tiesa secina, ka nav konstatējams tiesisks pamats, kura dēļ notikusi minētās mantas – naudas summas 700 *euro* apmērā,

nodošana un atrašanās pie atbildētāja, tāpēc pastāv pamats secinājumam, ka minētā naudas summa atrodas pie atbildētāja bez tiesiska pamata.

[7.10] Līdz ar to, saskaņā ar Civillikuma 2389.pantu, 2390.pantu, prasītājai atbilstoši Civillikuma 2376.pantam, ir tiesības atprasīt no atbildētāja nepamatoti pārskaitīto naudas summu. Tāpēc apmierināma prasība par naudas summas 700 *euro* apmērā piedziņu no atbildētāja.

[8] Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

[8.1] Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkts (likuma redakcijā, kas bija spēkā prasības celšanas brīdī 2017.gada 16.oktobrī) noteic, ka par prasību, kas novērtējama summā līdz 2134 *euro*, — 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*.

Līdz ar to, par prasību par 700 *euro* piedziņu ir maksājama valsts nodeva 105 *euro* (15% no 700).

[8.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

[8.3] Prasītāja ceļot prasību tiesā samaksājusi valsts nodevu par celto prasību 105 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro* apmērā (lietas 10.-11.lapa).

[8.4] Tiesa atzīst, ka, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama prasītājas samaksātā valsts nodeva 105 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 3,30 *euro*.

[8.5] No lietas materiāliem redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā ir 3,79 *euro* (lietas 2.lapa). Ņemot vērā, ka prasītāja ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus samaksājusi 3,30 *euro* apmērā, tiesa atzīst, ka ar lietas izskatīšanas saistītie izdevumi 0,49 *euro* apmērā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu, piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 34., 35., 39., 42., 43., 93.pantu, 96.panta piekto daļu, 97., 190., 192., 193., 204.[1], 250.[25] un 250.[27]pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "Al De Media", reģ. Nr.43603068195, naudas līdzekļus 700 *euro* (septiņi simti *euro*) apmērā, un tiesas izdevumus - valsts nodevu 105 *euro* (viens simts pieci *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro* (trīs *euro* 30 centi), kopā 808,30 *euro* (astoņi simti astoņi *euro* un 30 centi).

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,49 *euro* (nulle *euro* un 49 centi), nosakot, ka samaksa veicama šādā kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22.

Noteikt /pers. A/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas rajona tiesas kancelejā Siguldā, Šveices ielā 27, sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā 10 dienu termiņā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā, Šveices ielā 27.

Tiesnese V.Mazure